

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิทยาลัยเพาะช่าง

สาขาวิชาจิตรกรรมไทย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

THP 1204 แบบภาพมนุษย์จากเทพนิยาย

Non-Human Image from Myth

2. จำนวนหน่วยกิต

4 (1 – 9 – 3)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรมไทย

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา นายบรรเจิด ศรีสุข

อาจารย์ผู้สอน นายบรรเจิด ศรีสุข

5. ภาคการศึกษา /ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 /2566 ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre – requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co – requisites)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

วิทยาลัยเพาะช่าง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2566

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. เพื่อให้เข้าใจการนำเสนอลักษณะภาพมนุษย์ต่าง ๆ จากเทวนิยาย
2. เพื่อให้เข้าใจการนำเสนอองค์ประกอบภาพมนุษย์จากวรรณกรรม
3. เพื่อให้มีทักษะในการวาดเส้น เขียนสีรูปมนุษย์ศิลปะสกุลช่างต่าง ๆ และจัดองค์ประกอบเขียนระบายสีจากวรรณกรรมที่เลือกสรรเกี่ยวเนื่อง

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา /ปรับปรุงรายวิชา

1. เพื่อปรับปรุงรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
2. เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องทางการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามกระบวนการของช่างเขียนไทย อันเป็นพื้นฐานในการสร้างงานจิตรกรรมไทยในระดับสูงต่อไป

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

วาดเส้นและระบายสี ภาพมนุษย์ รูปแบบสกุลช่าง จัดองค์ประกอบภาพจากเนื้อเรื่องวรรณกรรม

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/ การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
15 (1 ชั่วโมง x 15 สัปดาห์)	ตามการร้องขอของ นักศึกษา	135 (9 ชั่วโมง x 15 สัปดาห์)	45 (3 ชั่วโมง x 15 สัปดาห์)

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

2 ชั่วโมง โดยระบุวัน เวลา ไว้ในประมวลการสอนและแจ้งนักศึกษาให้ทราบในชั่วโมงแรกของการสอน

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- 1. ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 2. มีทัศนคติที่เปิดกว้าง ยอมรับฟังแนวคิดของผู้อื่น

1.2 วิธีการสอน

1. ให้ความสำคัญในวินัย การตรงต่อเวลา การส่งงานภายในเวลาที่กำหนด สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมซื่อสัตย์ต่อตนเอง และสังคมและ/หรือปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. จัดกิจกรรม หรือมอบหมายงานกลุ่ม การอภิปราย แสดงความคิดเห็น หรือฝึกภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตาม

1.3 วิธีการประเมินผล

1. การให้คะแนนการเข้าชั้นเรียนและการส่งงานตรงเวลาพฤติกรรมของนักศึกษาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ อย่างต่อเนื่องการทุจริตในการสอบ และ/หรือความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ประเมินผลจากกรณีศึกษา การอภิปรายด้านความรู้หรือความรับผิดชอบ

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

- 1. มีความสามารถในการค้นคว้า แก้ปัญหา และพัฒนาทางด้านศิลปกรรมศาสตร์อย่างเป็นระบบ
- 2. มีความรู้ในทางศิลปะที่สัมพันธ์กับบริบททางสังคม ภูมิปัญญาและ/หรือวัฒนธรรม

2.2 วิธีการสอน

1. จัดให้มีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกิจกรรมการแก้ปัญหา มอบหมายให้ทำรายงานโดยนำหลักการทางทฤษฎีทางศิลปกรรมมาประยุกต์ใช้และ/หรือใช้วิธีสอนแบบวิจัยเป็นฐาน

2. ฝึกการแก้ปัญหาจากการสร้างสถานการณ์จำลองกรณีศึกษา หรือการศึกษาดูงานด้านศิลปวัฒนธรรม

2.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินจากรายงาน โครงงาน ที่นักศึกษาได้รับมอบหมายรายงานที่น่าสนใจ

2. ประเมินจากรายงานผลการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา หรือศึกษาดูงาน

3.ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- 1. สามารถค้นคว้า รวบรวม และประเมินข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างมีวิจารณญาณ
- 2. มีความคิดสร้างสรรค์ และมีปฏิภาณไหวพริบในการสร้างผลงาน

3.2 วิธีการสอน

1. ใช้การสอนหลากหลายรูปแบบ เน้นฝึกการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ โดยใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม
2. สร้างผลงานศิลปะกรรมตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการด้วยองค์ความรู้ที่เหมาะสมหรือต่อยอดจากองค์ความรู้เดิม

3.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินจากการรายงานที่ผ่านกระบวนการค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษา
2. ประเมินจากผลงานสร้างสรรค์ที่นำองค์ความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้

4.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- 1. มีภาวะผู้นำ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 2. มีความรับผิดชอบต่องานของตน และ/หรือสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 วิธีการสอน

1. ส่งเสริมแนะนำกฎ กติกา มารยาท ในการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มอบหมายงานกลุ่มย่อย โดยสลับหมุนเวียนหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มให้ความสำคัญในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและการให้ความร่วมมือ

4.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินพฤติกรรมการณ์ภาวะผู้นำ และผู้ตามที่ดี
2. ผลรายงาน หรืองานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือการประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่ม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- 1. สามารถสื่อสารด้วยการพูด ฟัง อ่าน เขียนในการสื่อสารโดยทั่วไป ตลอดจนใช้วิธีการสื่อสารทางศิลปกรรม และการนำเสนองานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2. สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานหรือการนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 วิธีการสอน

1. ส่งเสริมการค้นคว้า เรียบเรียงข้อมูล มอบหมายงานที่ต้องมีการเรียบเรียงและ/หรือนำเสนอเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้อง และให้ความสำคัญในการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล
2. แนะนำวิธีการจัดการข้อมูล การสื่อสาร การสืบค้นข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินจากทักษะการสื่อสารด้วยภาษาเขียนในรายงานและ/หรือทักษะการพูดนำเสนอผลงาน
2. ประเมินจากผลงาน หรือรายงานที่นำเสนอที่มีการสืบค้นข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

6.1 ผลการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติทางวิชาชีพ

- 1. สามารถใช้ทักษะปฏิบัติทางศิลปกรรมศาสตร์ในการสร้างสรรค์ผลงานของตน

6.2 วิธีการสอน

1. สาธิตการใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการสร้างสรรค์กระบวนการคิดและ/หรือกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมตามศาสตร์ทางศิลปกรรมและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีความประณีต

6.3 วิธีการประเมินผล

1. ประเมินจากกระบวนการคิดและ/หรือผลงานปฏิบัติที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ตามศาสตร์ทางศิลปกรรมและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน / สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	บทที่ 1 แบบภาพมนุษย์เบื้องต้น - รูปมนุษย์ผสมรูปสัตว์ ในสถานะสัตว์ จินตนาการและเทพเจ้า - การนำเสนอรูปลักษณะและส่วนที่สำคัญ - ฝึกปฏิบัติเขียนรูปสัตว์อย่างมนุษย์ อัปสรมฤคา หรือเทพนรสิงห์	10	- ปฐมนิเทศรายวิชา ชี้แจงข้อตกลงการ เรียนการสอน - ชักถามทดสอบความรู้ บรรยาย และให้ แสดงความคิดเห็น - ทดสอบพื้นที่ทักษะ ให้ศิษย์เก่าหรือ ผู้เชี่ยวชาญ และตนเองประเมินผลงาน	นายบรรเจิด ศรีสุข
2	- รูปลักษณะส่วนประกอบที่สำคัญ(ต่อ) - ฝึกปฏิบัติเขียนรูปแบบ บนหน้าภาพมนุษย์	10	- ทบทวนบทเรียน วิเคราะห์เสนอแนะ - เขียนรูปแบบอวัยวะสำคัญบนหน้าภาพ มนุษย์ ความสัมพันธ์ของเส้น	
3	บทที่ 2 แบบอย่างภาพยักษ์ - ที่มาและแนวคิด - แบบอย่างหน้าภาพยักษ์ - ฝึกปฏิบัติเขียนหน้าภาพยักษ์	10	- อธิบาย ประกอบภาพบนกระดาน มีการ ซักถาม - มอบหมายให้สืบค้นข้อมูลเขียน วิวัฒนาการของรูปยักษ์อสูร ในสกุลต่าง ๆ	นายบรรเจิด ศรีสุข
4	- โครงสร้างสัดส่วนภาพยักษ์ - แบบแผนท่วงท่า - ฝึกปฏิบัติเขียนตัวภาพยักษ์	10	- ทบทวนบทเรียน วิเคราะห์เสนอแนะ - ตั้งคำถามตรวจสอบความรู้ - นักศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยน แสดง ความคิดเห็น	นายบรรเจิด ศรีสุข
5	บทที่ 3 แบบอย่างภาพลิง - ที่มาและแนวคิด - ลักษณะแบบอย่างภาพลิง กระบี่ - ฝึกปฏิบัติเขียนหน้าภาพลิง	10	- อธิบาย ซักถาม สาธิต ให้นักศึกษาเขียน ภาพจากกระดานดำ และแบบที่กำหนด - มอบหมายให้เขียนวิวัฒนาการของรูป วานร กระบี่ ในสกุลต่าง ๆ	นายบรรเจิด ศรีสุข
6	- โครงสร้างสัดส่วน-มือเท้าภาพลิง - แบบแผนท่วงท่าภาพลิง - ฝึกปฏิบัติเขียนภาพลิง	10	- ทบทวนบทเรียน วิเคราะห์เสนอแนะ - ภาพจากกระดานดำ อธิบาย สาธิต และ แบบที่กำหนด	นายบรรเจิด ศรีสุข
7	บทที่ 4 รูปแบบประติมานวิทยาจาก รามเกียรติ์ - แบบอย่างการเขียนสีภาพยักษ์-ลิง	10	- นำเสนอภาพร่างพิจารณา - กำหนดเขียนสีภาพที่กำหนด และสรุป ศึกษาบทบาทเรื่อง รูปแบบและวิเคราะห์ วิธีการ	นายบรรเจิด ศรีสุข

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน / สื่อที่ใช้	ผู้สอน
8	- ฝึกปฏิบัติเขียนลีลาอักษร	10	- วิจารณ์เสนอแนะ	นายบรรเจิด ศรีสุข
9	สอบกลางภาค และนำเสนอประติมาณตัวภาพ			
10	บทที่ 5 แบบอย่างรูปอมนุษย์ผสม ครึ่งสัตว์ - ส่วนประกอบที่สำคัญ - ปฏิบัติเขียนภาพภาพเทพสี่หะ กิร คุรุท	10	- ชักถาม วิเคราะห์แสดงความคิดเห็น อธิบาย สาธิต - ให้นักศึกษาเขียนภาพจากกระดานดำ และแบบที่กำหนดสกุลต่างๆ	นายบรรเจิด ศรีสุข
11	บทที่ 6 แบบอย่างสกุลช่าง - รูปแบบอิทธิพลต่อศิลปะไทย - วิวัฒนาการในงานศิลปะไทย - ปฏิบัติเขียนรูปอมนุษย์ตามที่ได้เลือก	10	- ทบทวนบทเรียน วิจารณ์เสนอแนะ - คัดจากกระดานดำ และแบบสกุลต่างๆ	นายบรรเจิด ศรีสุข
12	-ปฏิบัติ (ต่อ)	10	- อภิปรายแลกเปลี่ยน - นักศึกษาเลือกหัวข้อปฏิบัติ และมอบ ศึกษาเพิ่มเติม	นายบรรเจิด ศรีสุข
13	บทที่ 7 รูปแบบองค์ประกอบภาพเล่า เรื่อง - คตินิยมเขียนเรื่องรามเกียรติ์ - รูปแบบการนำเสนอภาพ - ปฏิบัติร่างภาพ- การวิเคราะห์แบบร่าง ปรับแก้ภาพ	10	- ให้นักศึกษาเลือกหัวข้อปฏิบัติ และมอบ ศึกษาเพิ่มเติม - วิเคราะห์ วิจารณ์แบบร่าง	นายบรรเจิด ศรีสุข
14	- บรรยายทศสมมติในคติไทย - การเขียนสีตัวภาพ - ปฏิบัติเขียนฉากพื้นหลัง พื้นตัวภาพ		- วิเคราะห์ วิจารณ์ แลกเปลี่ยน - การถ่ายแบบ และเขียนฉากหลัง - อธิบายการเขียนสีตัวภาพ ผ้าเขียนสี	นายบรรเจิด ศรีสุข
15	- ปฏิบัติเขียนสีตัวภาพ และส่วนประกอบ- การปิดทองเครื่องประดับ อาภรณ์ - ตัดเส้นทองลายผ้า ส่วนประกอบ - ปฏิบัติปิดทองและตัดเส้น	10	- วิเคราะห์ วิจารณ์ แลกเปลี่ยน - อธิบายการปิดทอง ตัดเส้น ผ้าลายทอง	นายบรรเจิด ศรีสุข
16	- การตัดเส้นและตกแต่งส่วนประกอบอื่น - ปฏิบัติตัดเส้น ตกแต่ง	10	- วิเคราะห์ วิจารณ์ แลกเปลี่ยน	นายบรรเจิด ศรีสุข
17	สอบปลายภาค			

หมายเหตุ: อาจมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านจิตรกรรมไทย เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชามาให้ความรู้ และนำทัศนศึกษา
ปฏิบัติงานจิตรกรรมไทยในสถานที่จริง เช่น วัดพระเชตุพนฯ วัดนางนอง โดยปรับชั่วโมงภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้สอดคล้อง
เหมาะสม ตลอดจนมีการนำองค์ความรู้จากการบริการสังคมมาใช้

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผล	สัปดาห์ ที่ประเมิน	สัดส่วนของ การประเมินผล
1	คุณธรรม จริยธรรม	1.การเข้าชั้นเรียนการส่งงานตามกำหนด 2.รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	ตลอดภาค การศึกษา	10 %
2	ความรู้	1. รายงานผลกรณีศึกษา หรือคูงาน 2. ข้อมูลหลากหลาย มีวิจารณ์ญาณ	7 และ 16	5 %
3	ทักษะทางปัญญา	1. รายงานค้นคว้าด้วยตนเอง 2. นำองค์ความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ	16	10 %
4	ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ	1. ผลการรายงาน 2. การประเมินตนเอง และจากเพื่อนสมาชิก	16	5 %
5	ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	1. การสื่อสารด้วยการพูด เขียนนำเสนอ 2. การสืบค้น	7 และ 16	5 %
6	ทักษะการปฏิบัติทาง วิชาชีพ	1. กระบวนการและคุณภาพของผลงาน	ตลอดภาค การศึกษา	65 %

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

-

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

รามเกียรติ์จากตู้ลายทอง. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2555.

จิตรกรรมภาพสัตว์หิมพานต์ พระวิหารหลวง วัดสุทัศนเทพวราราม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งฯ, 2559.

จิตรกรรมรามเกียรติ์ วัดสุทัศนเทพวราราม. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2556.

ตำรารำ. กรุงเทพฯ : กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2540.

นิยดา เหล่าสุนทร. ศิลาจำหลักเรื่องรามเกียรติ์. กรุงเทพฯ : มูลนิธิทุนพระพุทธรูป
ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2539.

----- หอไตรกรมสมเด็จพระปรมาธิบดีชินโรส : แหล่งเรียนรู้พระพุทธศาสนาและภูมิปัญญาไทยในวัดโพธิ์.
กรุงเทพฯ : คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน, 2548.

รามเกียรติ์วัดโพธิ์. กรุงเทพฯ : คณะสงฆ์วัดพระเชตุพนฯ, 2561.

สมภพ ภิรมย์ รวบรวมเรียบเรียง. สมุดภาพเทพ มนุษย์ ยักษ์ ลิง พระเทวภินิมิต. กรุงเทพฯ : องค์การค้า
คุรุสภา, 2525.

สมุดภาพสัตว์หิมพานต์. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม, 2561.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

นาคะประทีป(นามแฝง), สมญาภิธานรามเกียรติ์ และชีวิตและงานของ “ นาคะประทีป ”. พิมพ์ครั้งที่ 3,
กรุงเทพฯ : เกล็ดไทย, 2551.

ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและเทพนิยายสงเคราะห์. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดพิมพ์
เอกสารทางเนื่องในวาระครบ 100 ปีพระยาอนุมานราชชน, 2531.

ศิลปากร, กรม. บทละครเรื่องรามเกียรติ์และบ่อเกิดรามเกียรติ์. กรุงเทพฯ : บรรณาการ, 2512.

สมบัติ พลายน้อย. อมมนุษย์นิยาย. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์, 2520.

หัวโขน สมบัติศิลป์แผ่นดินไทย. กรุงเทพฯ : กลุ่มบริษัท ยูคอม จำกัด(มหาชน), 2543.

อมร ศรีพจนาร. ภาพจิตรกรรมไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท โสมนิมิต จำกัด, 2514.

หมวดที่ 7 การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

1. การสนทนากลุ่มระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาตั้งแต่ชั่วโมงแรก และความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการพัฒนารายวิชาในช่วงปลายภาคการศึกษา
2. แบบประเมินความพึงพอใจผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
3. นักศึกษาประเมินพัฒนาการของตนเองโดยเปรียบเทียบความรู้ ทักษะทั้งก่อนและหลังการศึกษาวិชา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

1. ผลการเรียนของนักศึกษา
2. พัฒนาการและผลงานที่ปฏิบัติ
3. การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

1. ข้อมูลจากการประเมินความพึงพอใจผู้สอนของนักศึกษา
2. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาในรายงานหลังจากการเรียนการสอน
3. สัมมนาหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างอาจารย์ในสาขาวิชา

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

1. อาจารย์แสดงตัวอย่างการประเมินผลในรายวิชาเพื่อการทวนสอบ
2. นักศึกษาสามารถขอคำแนะนำย่อยต่าง ๆ เพื่อความมั่นใจ และประเมินหรือพัฒนาตนเอง
3. อาจมีกรรมการทวนสอบ สุ่มตรวจการให้คะแนนในรายวิชาหรือรายงานของนักศึกษา

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

1. นำข้อคิดเห็นของนักศึกษาจากข้อ 1 มาประมวลเพื่อจัดกลุ่ม และนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป
2. ดำเนินการทบทวนทุกปีการศึกษาในกรณีที่พบปัญหา และทุก 5 ปีตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสกอ.
3. อาจสลับอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้